

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO
wychodzi 2 razy na miesiąc 8-ego i 22-ego.

Prenumerata wynosi rocznie 12 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Słowackiego 1. 3, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 13.

Rządowy projekt zmiany ustawy naftowej wniesiony do parlamentu 21. czerwca b. r. — Jakich środków użyć, by dążyć do rozszerzenia zastosowania produktów naftowych? Nap. prof. R. Załoziecki. — Produkcya ropy w Galicyi. — Ruch wiertniczy w Galicyi. — Z krajów naftowych. — Co i o czem piszą. — Kronika.

Rządowy projekt zmiany ustawy naftowej wniesiony do parlamentu 21. czerwca br.

Wskutek zakwestyonowania przez sądy praw przedsiębiorców naftowych, którzy nie tworzyli pola naftowego na zasadzie ustawy z 11 maja 1884 r. zarówno ustawodawstwo naftowe krajowe, jak państwowe wymagało zmian i uzupełnień; blisko dwa lata trwała praca przygotowawcza dla zmian tej ustawy; odbyły się ankiety we Lwowie, odbyła się ankieta rządowa we Wiedniu; pracował skrzętnie subkomitet we Lwowie wybrany z łona ankiety i rezultatem tych narad jest już gotowy projekt rządowy zmiany ustawy wniesiony w końcu czerwca do Parlamentu.

Projekt ten jest treści następującej:

Artykuł 1.

§§ 2, 4, 9 i 10 ustawy z 11. maja 1884 (Dz. u. p. Nr. 71) dotyczące się regulowania prawa wydobywania minerałów zawierających żywicę, tracą swoją moc. Na ich miejsce jak i dla uzupełnienia tej ustawy wydaje się następujące postanowienia:

§ 1.

Odnośnie do nieruchomości stanowiących przedmiot wykazu księgi gruntowej,

lub części takiej nieruchomości może być prawo wydobywania minerałów żywicznych odłączone od prawa własności gruntu.

Przez minerały żywiczne w myśl tej ustawy należy rozumieć minerały wyliczone w § 1 ustawy z 11. maja 1884 (Dz. u. p. Nr. 71).

Odłączenie nastąpi na mocy notaryalne lub sądowo uwierzytelnionego oświadczenia właściciela, że prawo wydobywania minerałów żywicznych ma być odłączone od własności gruntu i w skutek otwarcia wykazu dla odłączyć się mającego prawa wydobywania w osobnej publicznej księdze naftowej.

Powierzchnia, względem której odłączono prawo wydobywania, nazywają polem naftowym.

Utworzenie wykazu w księdze naftowej odbywa się na podstawie wspomnianego oświadczenia właściciela i urzędowego poświadczenia urzędu górniczego, w którym albo ma być potwierdzonem, że występowanie minerałów żywicznych w danym gruncie jest skonstatowane, albo ma być poświadczone, że występowanie tych minerałów w danym gruncie według geologicz-

nych stosunków jest prawdopodobne.

Odpowiedni do brzmienia urzędowego poświadczenia nazywa się pole naftowe w pierwszym wypadku, „polem naftowym produkcyjnym“ w drugim wypadku „polem naftowym poszukiwawczym“; odpowiednio do tego należy osobno oznaczać wykaz produkcyjnego pola naftowego i wykaz pola naftowego poszukiwawczego.

Odłączone prawo wydobywania stanowi samoistny przedmiot majątku i ma prawne przymioty rzeczy nieruchomości. Może być przez czynności prawne między żyjącym albo na wypadek śmierci pozbyte lub obciążone. Nabycie, przeniesienie, ograniczenie i zniesienie praw rzeczowych na odłączonym prawie wydobywania dokonuje się tylko przez wpis w księdze naftowej.

§ 2.

Oddane przez właściciela nieruchomości drugiemu, prawo wydobywania minerałów żywicznych skutecznia się tylko przez wniesienie do księgi naftowej.

W prawie wydobywania tych minerałów jest w braku innej umowy włączone także i prawo poszukiwania.

Prawo wydobywania obejmuje także wyłączne prawo rozporządzania gazami wydobywającymi się przy poszukiwaniu lub wydobywaniu.

§ 3.

Wykaz pola naftowego poszukiwawczego odnośnie do dopuszczalności wpisów i skutku praw wpisowych jest równoznaczny z wykazem produkcyjnego pola naftowego.

§ 4.

Wykaz pola naftowego poszukiwawczego powinien być na prośbę uprawnionego do wydobywania (właściciela pola naftowego) lub udziałowca, który posiada prawo własności do pola naftowego wpisane do księgi, zamieniony na wykaz pola naftowego produkcyjnego, skoro dostarczy się w § 1 ustęp 5

wspomniane urzędowe poświadczenie urzędu górniczego, iż występowanie minerałów żywicznych na odnośnym polu jest skonstatowane.

§ 5.

Przy odłączeniu prawa wydobywania minerałów żywicznych od własności gruntu będą stosowane odpowiednio przepisy ustawy z 3. lutego 1869 (l. 18 dz. p. p.) w ten sposób, że władza tabularna będzie mogła uznać sprzeciw wierzyciela przeciwko zamierzonemu odłączeniu za bezskuteczny, jeżeli według urzędowego poświadczenia urzędu górniczego utworzyć się mające pole naftowe umożliwia racjonalne wydobywanie minerałów, o których mowa, i jeżeli przez odłączenie bezpieczeństwo wierzytelności z powodu której sprzeciw wniesiono, w myśl postanowień § 1374 p. u. c. nie jest zagrożone.

Jeśli ustawodawstwo krajowe wprowadzenie w ruch kopalni naftowej czyni zależnym od minimum obszaru, to opisane w pierwszym ustępie poświadczenie należy zastąpić poświadczeniem urzędu górniczego, że pole naftowe odpowiada prawnym przepisom o obszarze kopalni naftowej. Przy udzieleniu tego poświadczenia należy zawsze uwzględnić całą rozciągłość pola naftowego w wypadku, jeśli prawo wydobywania w myśl § 5 ustawy z 11. maja 1884 (l. 71 p. p.) zostało oddzielone od własności na kilku ruchomościach należących do rozmaitych ciał gruntowych i połączone w jednym wykazie naftowym.

§ 6.

Zobowiązanie uprawnionego do wydobywania, do oddawania cyfrowo oznaczonych, lub procentowo ustalonych udziałów produkcji albo jej wartości podlega jako ciężar rzeczowy wpisowi do księgi naftowej. Prawo z ciężaru rzeczowego może być odstąpione lub obciążone.

Jeśli ciężar rzeczowy polega na poborach w naturze, to przy egzekucji są ważne paragrafy 331—340 ordynacji egzekucyjnej z tym dodatkiem, że przy odpowiednim zastosowaniu § 320 ordynacji egzekucyjnej dla mającej się uzyskać pretensji, prawo za-

stawu należy dołączyć do księgi naftowej lub zanotować w niej wykonalność.

§ 7.

Właściciel ruchomości może odłączyć od prawa własności prawo wydobywania minerałów żywicznych, przeniesione na innego ograniczyć w przeniesienie na pewien okres czasu lub uczynić zależnym od warunku rozwiązującego.

Przy wpisie prawa wydobywania musi być jednocześnie wpisane czasowe ograniczenie z oznaczeniem kalendarzowym ostatniego terminu lub też warunek rozwiązujący wraz z prawem powrotu do właściciela ruchomości.

Odnosnie i do tych ograniczonych praw wydobywania mają znaczenie postanowienia końcowego ustępu § 1.

§ 8.

Jeśli własność pola naftowego po upływie określonego czasu wygaśa to należy na prośbę właściciela ruchomości wykreślić wszystkie wpisy pozostałe z prawa wydobywania wraz ze wszystkimi dotyczącymi ciężarami.

W podobny sposób należy postępować i odnośnie do pola naftowego pod warunkiem rozwiązującym, jeśli nastąpiło wygaśnięcie jego wskutek tego, iż warunek rozwiązujący zaszedł przez jednozgodne oświadczenie właściciela pola naftowego i właściciela nieruchomości, lub przez wyrok sądu. Jeśli jednak na polu naftowym, które ma wygasnąć zostały wpisane prawa osób trzecich, to potrzebnem jest do wygaśnięcia zezwolenie i tych osób lub wyrok sądowy przeciwko nim. Jeśli do podania o wygaśnięciu została dołączona zgoda tych interesowanych, to sąd powinien dla wysłuchania ich opinii wyznaczyć zjazd lub oznaczyć określony termin dla pisemnego zaopiniowania z tem zastrzeżeniem, że ci, którzy na zjeździe lub do oznaczonego terminu nie zaprotestują przeciwko wygaśnięciu, będą uważani za zezwalających.

§ 9.

Postanowienia §§ 7 i 8 znajdują odpowiednie zastosowanie w tych wypadkach

kiedy odstąpione przez właściciela nieruchomości prawo wydobywania na czas oznaczony lub pod warunkiem rozwiązującym ma być dalej przeniesione.

§ 10.

W wypadku wygaśnięcia własności pola naftowego, właściciel pola naftowego w braku innej umowy obowiązany jest powierzchnię ziemi oddać możliwie w tym stanie, w jakim on ją otrzymał.

Pomimo wygaśnięcia wykazu pola naftowego, w ciągu jednego roku po wygaśnięciu podlega przynależność do prawa wydobywania (przrzady, maszyny, naczynia), jak długo przedmioty te znajdują się na nieruchomości lub we władaniu uprawnionego do wydobywania z prawem zastawu, które były wpisane w czasie wygaśnięcia lub na podstawie ustawy ciążyły na wygaśniętem polu naftowym.

§ 11.

Uprawniony pierwotnie może zastrzeżone sobie prawo wydobywania przed upływem powrotu przenieść dalej i zastrzedz sobie zabezpieczenie w księdze naftowej odnośnie do kontr-zobowiązań względem nabywcy, jedynie jednak z ograniczeniem, które musi być przyjęte do umowy, że przeniesienie nabiera mocy prawnej dopiero z nastąpieniem terminu powrotu.

Z wyjątkiem tego wypadku uzasadnienie nowych praw obciążania na prawie powrotu przed upływem terminu powrotu jest niedopuszczalne.

§ 12.

Przedłużenie czasowo ograniczonej własności pola naftowego należy wciągnąć do księgi naftowej, z oznaczeniem kalendarzowym nowego terminu upływu pod grozą utraty zabezpieczenia prawnego. W tym wypadku pozostają na prawie wydobywania zaciągnięte prawo obciążające.

§ 13.

Prawo wydobywania minerałów żywicznych nie może być bez zezwolenia starostwa górniczego podzielone na mniejsze udziały,

niż $\frac{1}{40}$ całości. Jeśli obecnie istnieje podział na mniejsze części, to dalszy hipoteczny podział tych udziałów bez zezwolenia starostwa górniczego jest niedopuszczalny.

Gdy nastąpi połączenie mniejszych udziałów, to dalsze rozkawałkowanie poniżej $\frac{1}{40}$ całości bez zezwolenia starostwa górniczego nie może mieć miejsca. Jeśli udział, który nie może być więcej dzielony, w drodze spadku przypada kilku osobom i osoby te nie mogą się pogodzić, kto obejmie ten udział przy spłaceniu innych, wtedy sąd szacuje wartość udziału i zawiadamia innych właścicieli udziału prawa wydobywania, jak i wszystkich wierzyteli, którzy posiadli prawo zastawu na rzeczonym udziale, podając ustanowioną wartość szacunkową, że im przysługuje prawo w ciągu 14 dni po tem oznajmieniu zrobić na zakupno tego wniosku ofertę, która przynajmniej musi dorównać wartości szacunkowej. Przy kilku ofertach sąd przyjmuje najwyższą, przy jednokowych decyduje to, która naprzód wpłynęła.

Jeśli w przeciągu 14 dni żaden z interesowanych nie zrobi oferty, to udział zostanie odstąpiony według postanowień o dobrowolnej sprzedaży.

§ 14.

Postanowienia § 187 powszechnej ustawy górniczej o solidarnej odpowiedzialności właścicieli wspólnego przedsiębiorstwa górniczego za wykonanie ciążących na nich obowiązków według ustawy górniczej mają być odpowiednio stosowane do właścicieli udziałów prawa wydobywania minerałów żywicznych.

§ 15.

Egzekucya na prawo wydobywania minerałów żywicznych odbywa się według postanowień o egzekucyi na nieruchomościach jednakowoż przy odpowiednim zastosowaniu §§ 240—247 ordynacyi egzekucyjnej.

§ 16.

O ile o sądowych czynnościach urzędowych dotyczących otwarcia, zamiany lub wykreślenia wpisów do ksiąg naftowych i zmian w uprawnieniach wydobywania mają

być powiadomione władze górnicze, będzie oznaczone w drodze rozporządzenia.

§ 17.

Postanowienia dziewiątego rozdziału powszechnej ustawy górniczej (§§ 200—209) „O stosunku posiadaczy kopalń do urzędników i robotników“ i odnoszące się do nich §§ 247 i 248 powszechnej ustawy górniczej — §§ 206 i 248 w pojęciu określonym przy ustawach z 3. maja 1896 (Dz. u. p. Nr. 75) — dalej ustawa z 21. czerwca 1884 (Dz. u. p. Nr. 115), o pracy małoletnich robotników i kobiet, o czasie trwania dziennej pracy i o wypoczynku niedzielnym przy górnictwie mają zastosowanie przy wydobywaniu minerałów żywicznych.

§ 18.

Postanowienia X rozdziału powszechnej ustawy górniczej „o kasach brackich“ znajdują przy wydobywaniu minerałów żywicznych zastosowania z tem ograniczeniem, że wprowadzone kasy brackie nadal mają istnieć lub mają być zaprowadzone tylko przy tych przedsiębiorstwach, które zajmują się wydobywaniem wosku ziemnego (ozokeryt) i asfaltu według przepisu ustaw z 28. lipca 1889 (Dz. u. p. Nr. 127), z 17. stycznia 1890 (Dz. u. p. Nr. 14), z 30. grudnia 1891 (Dz. u. p. Nr. 3 ex 1892) i z 17. września 1892 (Dz. u. p. Nr. 178).

Dla robotników, dozorców i urzędników zajętych przy przedsiębiorstwach naftowych (ropa, olej skalny, petroleum, olej ziemny), są ważne postanowienia ustaw z 28. grudnia 1887 (Dz. u. p. Nr. 1 ex 1888) i z 30. marca 1888 (Dz. u. p. Nr. 33) o zabezpieczeniu robotników w nieszczęśliwych wypadkach i chorobie. O ile jednak przy tych przedsiębiorstwach już istnieją zaprowadzone kasy brackie, to zabezpieczone przy nich osoby podlegają na czas przynależenia do kas brackich ustawom wydanym o kasach brackich.

Minister rolnictwa jest uprawniony po wysłuchaniu Wydziału krajowego w porozumieniu z ministrem spraw wewnętrznych rozcią-

gnąć zastosowanie postanowień X rozdziału powszechnej ustawy górniczej czyli ustaw o kasach brackich w drodze rozporządzenia i na przedsiębiorstwa naftowe, jeśli w stosunkach tych przedsiębiorstw nastąpi zmiana tego rodzaju, że środek ten będzie leżeć w interesie osób przy tych przedsiębiorstwach zatrudnionych.

§ 19.

Jeśli do prowadzenia przedsiębiorstwa przez właściciela pola naftowego a mianowicie dla założenia dróg, mostów, ścieżek, kolei żelaznych, kanałów, ścieków wodnych, ropociągów, stawów, odbudów pomoćniczych, budynków, maszyn, rezerwoarów, przewodów elektrycznych i transmisyj koniecznem jest użycie obcego gruntu, to musi właściciel gruntu odstąpić takowy na ten cel właścicielowi pola naftowego przy zastosowaniu §§ 99 i 100 powszechnej ustawy górniczej.

Jeśli strony nie mogą się porozumieć co do odstąpienia gruntu lub co do wynagrodzenia należy postąpić wedle §§ 101—103 powszechnej ustawy górniczej.

§ 20.

W czasie trwania poszukiwań w czegopola naftowego postanowienie § 7 ustawy z 11. maja 1884 (Dz. u. p. Nr. 71) i § 19 obecnej ustawy nie mają zastosowania.

§ 21.

W razie kolizji uprawnień na minerały zastrzeżone z prawem wydobywania minerałów żywicznych powinny władze górnicze na skutek wystąpienia uprawnionego do wydobywania zarządzić co potrzeba, aby wydobywanie już znalezionych lub poszukiwanych minerałów żywicznych nie natrafiło na przeszkodę i nie zostało uszkodzonem przez wydobywanie minerałów zastrzeżonych.

W następnym numerze podamy postanowienia przejściowe oraz nasze uwagi co do niektórych paragrafów, a szczególnie § 5, które wymagają w interesie przemysłu niektórych zmian.

Jakich środków należy użyć, by dążyć do rozszerzenia zastosowania produktów naftowych?

Nap. prof. R. Załoziecki.

(Ciąg dalszy).

By otrzymać nienaganne naftowe światło żarowe, musi się zwrócić uwagę nie tylko na budowę palnika, lecz także na sposób umocowania siatki żarowej i jej położenie do palnika. Dotychczas umocowuje się siatkę żarową w ten sposób, że zawiesza się ją u góry na odpowiednio zgiętym drucie przy czem dolny brzeg siatki przechodzi poniżej kapturka palnika, a to w tym celu żeby siatka się nie wahała i pozostawała w stałem położeniu. Przy tym sposobie zawieszenia usuwa się $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{3}$ powierzchni siatki działaniu żaru płomienia i zostaje niewykorzystaną. Żeby tego uniknąć użyto innych sposobów zawieszenia siatki, przy których dolna krawędź siatki wolno ponad palnikiem wisi i otoczona jest rurką dziurkowaną metalową, albo rurką z przezroczystego materiału, która siatkę chroni przed silniejszymi bocznymi wahaniami.

W końcu należy jeszcze wspomnieć o jednym doświadczeniu, przy którym palnik żarowy naftowy tak wielką siłę światła ma wytwarzać, że można go użyć do celów fotograficznych w miejsce lampy łukowej elektrycznej. Osiąga się*) ten skutek przez nowy sposób doprowadzania tlenu do palnika, tak że pary naftowe i tlen stykają się w płaszczyźnie siatki żarowej i wskutek tego znajduje się ona w strefie najsilniejszego żaru i najwyższej temperatury.

Najlepsze palniki naftowo-żarowe są podług profesora Glasenappa**) w Rydze „Pittner“, „Lenner“ i „Stobwasser“; zdaniem jego jedną z najgłówniejszych przeszkód rozszerzania się oświetlenia naftowo-żarowego, jest wysoka cena palników i siatek, i następujące warunki są niezbędne żeby przeszkody te usunąć:

1. Obniżenie cen palników i siatek.

*) Riga'sche Industriezeitung XXX, 1905, S. 93.

**) Riga'sche Industriezeitung 1905, S. 29.

2. Wytwarzanie możliwie najtrwalszych siatek.

3. Wytwarzanie także małych palników dla lamp przenośnych i mniejszego zapotrzebowania światła przy odpowiedniej oszczędności na materiale oświetlającym.

Do tego należałyby jeszcze jako warunek czwarty dodać: Łatwiejsza manipulacja przy lampach naftowo-żarowych niż obecnie, która w porównaniu z oświetleniem gazowym i elektrycznym daje się bardzo na niekorzyść oświetlenia naftowego odczuwać.

Drugim rodzajem oświetlenia naftowo-żarowego jest oświetlenie za pomocą lamp naftowo-gazowych, w których doprowadzaną naftę zupełnie się gazuje a palniki zaopatrzone siatkami żarowymi, zbudowane jak gazowe zasila się już gazem naftowym. Są to lampy obliczone na bardzo intensywne oświetlenie, które się nadają głównie do oświetlania ulic i placów i śmiało mogą pójść w zawody z światłem łukowym elektrycznym.

Najstarszą konstrukcją tego rodzaju jest lampa „Kitson’a“ „The Kitson Incandescent Light“. Lampa ta ma podług doświad-

czeń fotometrycznych siłę światła 1200 do 1400 świec, zużywa na godzinę około 1 funta ang. nafty w cenie 16—20 halerzy, co wynosi na świecę i godzinę 0,015 hal.

Więcej znaną od lampy Kitsona jest „światło Washington“ w konstrukcyi do niej zupełnie podobne. Lampa zwie się po wynalazcy George Washington i jest bardzo używaną wszędzie tylko nie u nas. Fabryka budująca specjalnie te lampy istnieje w Elberfeld, buduje ona lampy w 3 typach a mianowicie: 1) otwarte dla oświetlenia wewnętrznego, 2) zamknięte do tego samego celu, lecz dla takich lokali w których się dużo kurzu znajduje, albo w których są silne przeciągi, 3) zamknięte dla oświetlenia na powietrzu, które są tak chronione, że przy najsilniejszym wietrze spokojnie się palą.

W użytku są lampy o jednym, dwu lub trzech palnikach z których każdy podług badań królewskiej stacyi doświadczalnej w Charlottenburgu daje światło o sile 250 świec Hefnerowskich przy zużyciu 75 gr. nafty na godzinę — kosztuje przeto licząc 750 gr. nafty 40 halerzy godzina światła:

Przy palniku o 250 świecach Hefn.	4 hal., 1 świeca na godz.	0.016 hal.
„ „ o 500 „ „	8 „ „ „ „	0.03 „
„ „ o 750 „ „	12 „ „ „ „	„ „

Jeszcze ekonomiczniejszą ma być nowej konstrukcyi „lampa Kinley’a“. Pojedynczy palnik Kinley’a daje światło o sile 350 świec Hefnerowskich zużywając na godzinę nafty za 2 fenigi licząc na stosunki niemieckie; podwójny palnik spotrzebuje nafty 4 fenigi, a poczwórny mający 1400 świec spotrzebuje za 8 fenigów na godzinę, co wynosi 15 część kosztów lampy łukowej elektrycznej o równej sile światła.

Do tej samej kategorii i wynalazków należy także światło „Keros“ przy którym kwas węglowy wyciska naftę do gazowników, podczas gdy przy innych lampach osiąga się to zapomocą powietrza ściśnionego o prężności 4—6 atmosfer. — Jeden palnik „Keros“ może wytwarzać do 1000 świec i kosztuje przy 500 świecach czwartą część tego, co ta sama ilość światła przy świetle łukowym.

W ostatnich czasach skonstruował także dr. Bela Lach lampę żarową naftowo-gazową na tych samych zasadach t. zw. „lampa Lach’a“ która już miała być przez miarodajne czynniki wypróbowaną.

Wszystkie te urządzenia składają się z właściwej lampy w której się znajduje gazownik i palnik z siatką, ze zbiornika i z przewodu, w którym nafta jest pod ciśnieniem. Zbiornik może być umieszczony w postumencie lampy przy używaniu tychże lamp do oświetlania ulic i placów, albo też zbiornik jest oddzielny i od niego prowadzi przewód do właściwej lampy, w którym to wypadku można kilka lamp z jednego zbiornika zasilać; tego drugiego urządzenia używa się do oświetlania pokoi, zwłaszcza wielkich lokali itd. i zbliża się o tyle do oświetlenia gazowego, że zaopatrzenie palników

materyałem świetlnym może być uskutecz-
nione nawet przy większych odosobnionych
objektach z jednej centrali. Odwrotną stro-
ną medalu przy tych lampach jest to, że
musi się je przed użyciem podgrzewać zapo-
mocą spirytusu.

Godne uwagi są następujące zestawie-
nia efektów rozmaitych źródeł światła i obli-
czonych z tego kosztów oświetlenia. Jest
dużo takich zestawień w literaturze, je-
dnakże mało które są bez zarzutu, a prócz
tego zależą wyniki co do ekonomii ga-

tunku światła najbardziej od stosunków
miejscowych.

Dlatego wybraliśmy tylko te, które
w ostatnich latach zostały uznane przez ba-
daczy najbardziej kompetentnych i musimy
z żalem zauważyć, że nie możemy dać takie-
go zestawienia dla naszych stosunków, chy-
baby daty odnoszące się do stosunków nie-
mieckich na nasze wartości przeliczyć.

Ograniczamy się do tabeli Bunte'go
i Lummer'a dwóch znanych autorytetów na
polu oświetlenia.

Tablica Buntego *)

Rodzaj światła	Sila światła w świe- cach Hefner'a na 1 cbm na godz.	spozrobowanie na świecę i godzinę	20 świec kosztu- je na godzinę	Cena materyałów
Gaz świetlny:				
Palnik motylkowy i				
Arganda	133	7.5 L	2.4 fen.	1 cbm = 16 fen.
Lampa Siemens'a				
„Regenerativ“	227	4.4 L	1.4 fen.	
Światło żarowe stara forma siatki	500	2.0 L	0.64 fen.	
Światło żarowe nowa forma siatki	600	1.67 L	0.53 fen.	
Pressgas	1.000	1.0 L	0.32 fen.	1 cbm = 125 fen.
Acetylen	1.543	0.65 L	1.65 fen.	
Nafta: zwykła	333 na 1 kg			
lampa	na godzinę	3.0 g	1.5	1 kg = 25 fen.
Lampa żarowa spirytusowa	„	3.0 g	1.8	1 kg = 30 fen.
Elektryczne światło:				
Lampa żarowa	—	4 Watt	4.56	1 kilo Watt godz. = około 57 fen.
Auera lampa „Osmium“	—	2.7 „	3.00	
Lampa Nernst'a	—	1.2 „	1.37	
Lampa żarowa bez klosza	—	1.0 „	1.14	
„ z kloszem	—	1.7 „	1.94	

Zestawienie fotometryczno-ekonomiczne podaje Otto Lummer na podstawie cen
materyałów w Berlinie:

Rodzaj światła	Cena materyału w markach	Na 1 świecę Hefn. i godz. zużycie	cena w fen.
1. Gazowe żarowe	1.000 L = 0.13	1.7 L	0.022
2. Światło „Brenner“	1.000 W. godz. = 0.50	0.4—0.6 W. godz.	0.02—0.03
3. Światło naftowe żarowe	1.000 g = 0.23	1.3 g	0.03
4. Lampa łuk. bez klosza	1.000 W. godz. 0.50	1.0 W. godz.	0.05

*) Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft XXXI, S. 23, H. Bunte über die neuere
Entwicklung der Flammenbeleuchtung.

5. Światło acetyl. żarowe	1.000 L =	1.50	0.4 L	0.06
6. Lampa naftowa zwykła	1.000 g =	0.23	3.0 L	0.07
7. Światło łuk. z kloszem	1.000 W. godz. =	0.50	1.4 W. godz.	0.07
8. Światło spiryt. żarowe	1.000 g =	0.35	2.5 g	0.09
9. Lampa Nernst'a	1.000 W. godz. =	0.50	2.0 W. godz.	0.10
10. Światło gaz. (paln. okr.)	1.000 L =	0.13	10.0 L	0.13
11. Zwykła lampa elektr. żarowa	1.000 W. godz. =	0.50	2.8—4.0 W. godz.	0.14—0.20
12. Światło acetylenowe	1.000 L =	1.50	1.0 L	0.15
13. Światło gaz. (paln. płaski)	1.000 L =	0.13	17.0 L	0.21

Inżynier Pożaryski*) przeliczył te dane na stosunki rosyjskie zwłaszcza dla Warszawy i znajdujemy w tem zestawieniu także dane odnoszące się do światła naftowo-żarowego systemu „Washington“ i innych źródeł światła które nas specjalnie obchodzą:

Źródło światła	Zużywa na 1 świecę i godzinę	Koszta 1 świecy i godziny	Cena 500 świec na godzinę
1. Światło „Washington“	0.3 g	0.0032 kop.	1.6 kopiejek
2. gazowe żarowe	2 L	0.014 „	7.0 „
3. naftowe żarowe	1.3 g	0.01385	6.9 „
4. łukowe bez klosza	1 W. godz.	0.03	15.0 „
5. „Brenner“	0.4—0.6 W. godz.	$\left\{ \begin{array}{l} 0.013 \\ 0.018 \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} 6.0 \\ 9.0 \end{array} \right.$ „
6. acetylenowe żarowe	0.4 L	0.0276	13.8 „
7. zwyczajne naftowe	3.0 g	0.03195	15.97 „
8. spirytusowe żarowe	3.0	0.0592	29.6 „
9. spirytus. z 20% benzolu	—	0.627	313.5 „
10. spirytus. z 20% nafty	—	0.0418	20.9 „
11. łukowe z kloszem	1.4 W. godz.	0.042	21.0 „
12. Nernsta	2.0 W. godz.	0.06	30.0 „
13. zwyczajne żar. elektr.	2.8—4.0 W. godz.	0.084—0.12	42.0—60.0 „
14. acetylenowe zwykłe	1 L	0.069	34.5 „
15. gazowe (palnik okrągły)	10 L	0.0707	35.35 „
16. gazowe (palnik motylk.)	17 L	0.12	60.0 „

Następujące ceny wzięto za podstawę obliczeń:

- 1 kg nafty 10.65 kopiejek, czyli 1.75 rubla za pud.
- 1 litr spiritusu bez akocyzy = 14.25 kopiejek.
- 1 litr spirytusu + 20% Benzolu = 16.08 kopiejek.
- 1 litr spiritusu + 20% nafty = 12.36 kopiejek.
- 1 litr gazu = 0.00707 kopiejek.
- 1 Watt. godzina elektrycznej energii = 0.030 kopiejek.
- 1 liter acetylenu = 0.0004 kopiejek.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Produkcya ropy w Galicyi.

Maj 1906.

Miejscowość	Zapasy dnia 30. kwiet. 1906	Produkcya c. m.	Ekspedycya c. m.	Manko i zużytko- wanie na kopalni	Zapasy dnia 31. maja 1906
Potok	60.448	13.100	9.242	60	64.246
Rogi	113.138	11.525	19.180	300	105.183
Równe	2.409	1.910	1.381	45	2.893
Tarnawa-Wielopole-Zagórz	52.705	15.280	26.604	950	40.431
Krosno	172.167	42.190	63.051	400	150.906
Reszta kopalń Galicyi zach.	106.361	29.000	19.924	500	104.937
razem	507.228	113.005	149.382	2.255	468.596
Borysław-Tustanowice	4,054.991	453.600	624.653	16.000	3,847.938
Schodnica	326.823	42.700	17.742	1.600	350.181
Urycz	161.040	12.700	16.438	1.900	155.402
Mrażnica	16.621	1.200	2.043	200	15.578
Reszta kopalń Galicyi wschod.	2.700	9.600	8.400	1.500	2.400
razem	4,562.175	519.800	669.276	21.200	4,391.499
Łączna produkcya Galicyi	5,069.403	632.005	818.658	23.455	4,860.095

Ruch wiertniczy w Galicyi.

Ruch wiertniczy w Tustanowicach przycichł trochę z powodu obecnego kryzysu naftowego. Z kilkudziesięciu zgłoszonych szybów zmontowano zaledwie kilka.

Firma Laupenmühlen i Sp. nabyła od Galicyjskiej Sp. naftowej kilka morgów terenu (tłoka między kop. „Sezam“ a kopalnią Bechera) i już ma na ukończeniu montowanie szybu Nr. I. w bezpośrednim sąsiedztwie z kop. „Sezam“. Wiercenie oddano w akord firmie Łaszcz i Sp.

Powyższa firma rozpoczęła w ostatnich dniach wiercenie Nr. IV., na terenie swoim obok kop. „Litwa“. Pierwsze dwa otwory są już ropodajne — na trzecim również spodziewają się wkrótce ropy.

Na kop. „Sezam“ firmy W. Wolski i Sp. rozpoczęto wiercenie Nr. 3, lecz systemem kanadyjskim — pierwsze dwa otwory

wiercono „taranem“ (systemem hydraulicznym pat. W. Wolski). Również w sąsiedztwie rozpoczęto wiercenie szybu „Banknot“. Szyb jest wiercony w akordzie przez firmę W. Wolski i Sp. systemem kanadyjskim.

Galicyjska Sp. Naftowa rozpoczęła wiercenie Nr. 3 obok kop. „Sesam“. Pierwsze dwa otwory są już na ukończeniu i przychodzą silne wybuchy.

Na kopalni Baronowej Popperowej i Sp. dowiercono 2½ cysternową ropę w Nr. I. w głębokości 1055 mtr. — pogłębia się dalej.

W najbliższym sąsiedztwie znajdujący się szyb firmy Mikucki & Perutz Nr. I. głęboki około 1030 mtr. dostał pierwsze silne wybuchy, zapowiadające tę samą ropę.

Kop. „Aba“ już została odbudowana po pożarze i w tym tygodniu rozpocznie się podczyszczanie otworu, albowiem pechający zasyp, charakterystyczny dla okolicz-

nych szybów, zdołał pokonać ropę, która przedtem stale płynęła (około 60 cyst. miesięcznie), a obecnie znikła zupełnie. Z chwilą zniknięcia ropy na „Abie“ powiększyła się cośkolwiek produkcyja na kop. „Ewka“, a podobno nawet i na dalszych.

Najciekawszą wiadomością dla kopalń położonych w Tustanowicach będzie wiadomość, iż na kop. „Litwa“ Nr. I, pogłębianej od roku, przychodzą bardzo ładne wybuchy i produkcyja, która spadła swojego czasu na $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ cystern, podnosi się obecnie i dochodzi do 4 cystern na dobę. Najbliższe dni pokażą, co się znajduje głębiej. Obecnie przewierca się bardzo twardą warstwę piaszkowca.

Głębokość Nr. I. obecnie 985 mtr. lecz pierwszy horyzont ropy znajdował się w głęb. 875 mtr. (prod. trwała $1\frac{1}{2}$ do 2 lat), a nie jak na Nr. II w głęb. 935 mtr. lub na „Tryumfie“ Nr. I odległym o 30 mtr. w głęb. 918 mtr.

Szyb „Salomon“ ustalił swoją produkcję na około 5 cystern dziennie. W bieżącym tygodniu rozpocznie się montowanie Nr. II.

We właściwych Tustanowicach ruch trwa tylko obok kop. „Mukden“.

Towarzystwo Akc. „Nafta“ montuje już Nr. III, a podobno nosi się z zamiarem przeniesienia punktu ciężkości swoich kopalń z ul. Potok w Borysławiu na Tustanowice, przez postawienie 3 szybów.

Na kop. hr. Ressignieura i Sp. zmontowano Nr. 2 i mają jeszcze 2 szyby montować. Produkcya na Nr. I trzyma się na około 4 cysternach dziennie.

Firma Vaterkyen i Sp. nabyła jakieś nowe tereny obok kopalni swojej „Mukden“ i także ma zamiar rozpoczęcia wiercenia. Obecnie montują szyb „Mukden“ Nr. 2.

Oprócz powyższych powstały jeszcze 2 szyby innych, niewiadomych mi dotąd firm — w jednym wiercą, w drugim na ukończeniu montowanie.

Produkcya na Nr. I Tow. Karpackiego w Tustanowicach (Dąbrowa) stale się trzyma na 70 cyst. miesięcznie z głębok. 1240 mtr.

Do powyższych wiadomości należy

jeszcze dodać, iż na kop. „Flora“ przebito już kilka słabych pokładów ropnego piaszkowca. W ostatnich czasach próbowano ropę tłokować. Narobiono wiele hałasu, lecz skończyło się podobno na kilku cysternach, jak twierdzą z powodu trudności zamknięcia surowicy. Produkcya jednak jest taka, że opalają kocioł i coś niecoś oddają. Głębokość otworu obecnie będzie około 850 mtr.

Ruch terenowy także osłabł. Za 1⁰/₀ brutto, za który przed kilkoma tygodniami żądano 5000—6000 kor. obecnie można kupić za 1600—2000 kor. — o większych transakcyach terenowych wogóle nie słychać.

Jeżeli sytuacja naftowa nie polepszy się wkrótce, to cena terenów spadnie, albowiem już dzisiaj niektórzy wolą odpaść od terenu niż rozpocząć wiercenie.

Powiadają: „mądry nafeciarz po szkodzi“, lecz należy dodać — „nie każdy“. Po ostatnim pożarze jedna jedyna firma a mianowicie Urykie Towarzystwo w Tustanowicach, zaczęło zakładać piorunochrony obok swoich szybów. Piorunochrony te są bardzo prymitywne i łatwe do ustawienia a mianowicie wystawia się kolumnę rur — u dołu 4", potem 3", 2" i kończą się jakimś szpicem na 1" rurze. Od przewrócenia zabezpiecza się przez przywiązanie trzema linami.

Rozumie się samo przez się, że taki piorunochron powinien być znacznie wyższy od otaczających szybów i im jest wyższy, tem więcej szybów, stojąc po środku, zabezpiecza.

J. P.

Z krajów naftowych.

Rosya.

Piszą nam z Baku:

Produkcya ropy na Kaukazie w miesiącu maju stanowiła 41.7 miliony pudów, gdy w kwietniu 40.5 miliony pudów, jest to rezultat dosyć zadowalniający, szczególnie jeśli uwzględnimy częściowe strejki, jakie ciągle jeszcze na Kaukazie odbywają się. Wysokie ceny za ropę i produkta naftowe pobudzają przedsiębiorców naftowych do bardzo gorączkowej działalności i przy-

puszczać należy, że w jesieni miesięczna produkcja dojdzie do 45 milionów pudów, a około 400 milionów pudów do zamknięcia nawigacji na Wołdze, będzie przetransportowanych na rynki wewnętrzne rosyjskie, co w każdym razie tylko z wielką trudnością pokryje wewnętrzne zapotrzebowanie.

Niedawno kolej orenbursko-taszkentska zakupiła 5 milionów pudów „mazutu” na opał; 4 miliony ma dostarczyć firma Nobel po cenie 37.75 k. za pud franco stacya Samara, a 1 milion ferguńskie towarzystwo naftowe; ostatnia okoliczność jest o tyle charakterystyczna, że ropa ferguńska po raz pierwszy pojawia się na targu naftowym, jako konkurent nafty bakińskiej. Obecnie we Fergunie istnieje już kilka szybów i dzienna produkcja osiąga 25 tysięcy pudów; ropa ferguńska różni się od bakińskiej tem, iż jest łatwo zapalna z powodu zawartości benzyny i gęsta z powodu zawartości parafiny; wymaga więc więcej skomplikowanej przeróbki dla otrzymania „mazutu”, niż ropa bakińska.

Ministerstwo komunikacji opracowało nowe przepisy o przechowywaniu i transporcie produktów naftowych na statkach naftowych.

Cena ropy na Kaukazie obecnie stanowi 25—25½ kopiejek za pud; „mazut” notują po 27—27½ kopiejek; ceny trzymają się wysoko z powodu ciągłych jeszcze strajków roboczych, które jednak mają głównie charakter ekonomiczny i najczęściej przez przedsiębiorców naftowych bywają zażywane.

Rumunia.

W Bustenari odwierciło Towarzystwo „Aquila-Franco-Romana” szyb, który z głębokości 260 m. dawał początkowo około 10 wagonów, obecnie ustaliła się produkcja na 5 wagonów dziennie. Towarzystwo Aquila-Franco-Romana” rozwija się nader pomyślnie. W ostatnich czasach nabyło ono w Bustenari kopalnię firmy „Naspol fii” z 14 szybami ręcznymi, z których jednak tylko 3 posiadają produkcję. Łączna produkcja tej kopalni jest wprawdzie nieznaczna, gdyż wynosiła w r. 1904 przeszło 150 wagonów, zaś w ro-

ku ubiegłym nie osiągnęła 100 cystern, ale przy racjonalnem eksploataowaniu produkcja pójdzie znacznie w górę. Towarzystwo Aquila-Franco-Romana zamierza wybudować rafinerię nafty w Ploesti.

Towarzystwo „Montana” należące do spółki Ruzicka, Elias, Taubes, Löwenbach i Blumann zakupiło od firmy „Neerland'sche Rumeen'sche Petroleum Maatschappij” w Amsterdamie wszystkie tereny, kopalnie i urządzenia tej firmy w Tzintea. Obecna produkcja nabytej kopalni wynosi 18 wagonów miesięcznie; Towarzystwo „Montana” zamierza założyć wiele nowych szybów i podnieść znacznie wydajność kopalni.

Towarzystwo „Société roumaine pour l'industrie et commerce du pétrole” w najbliższym czasie ma przejść na własność Towarzystwa „Steaua Romana”.

Dnia 21. czerwca br. odbyło się w Bukareszcie posiedzenie zastępców najważniejszych firm naftowych, na którym przyjęto z nieznaczniemi zmianami przedłożony przez Związek rumuńskich przemysłowców naft. nowy statut. W myśl nowego statutu wybrali zebrani reprezentanci firm naftowych nowy wydział w skład którego wchodzi: jako prezes p. M. C. Alimanestianu, jako wiceprezesa zastępcy Towarzystw Steaua Romana, Bustenari i Campina Moreni, jako członkowie wydziału — zastępcy firm Romano - Americana, Internationala, Aurora, Trajan, Aquila Franco-Romana, Vega, Regatul Roman, G. Stefanescu & Comp., Arnheemsche, Colombia, i Lewis Hamilton. Wedle nowego statutu zobowiązani są członkowie Związku do opłaty dodatku produkcyjnego; producenci surowca opłacać mają 40 centymów od wagonu ropy wyprodukowanej, zaś rafinerzy 20 centymów od wagonu nafty rafinowanej. Związek zamierza utworzyć filie w ważniejszych centrach naftowych, któreby zajmowały się sprawami lokalnemi danej miejscowości.

Wydajność kopalń rumuńskich zwiększa się w ostatnich czasach w nader szybkim tempie; nagły wzrost produkcji wywołał nader żywe zainteresowanie się przemysłem naftowym nawet w sferach stojących zdala od spraw naftowych. Olbrzymie insta-

lacye, nagromadzony materiał, podwyższenie personelu robotniczego i technicznego u wielkich firm naftowych zapowiadają nader ożywioną kampanię wiertniczą.

Cztery wielkie grupy przedsiębiorstw naftowych, mianowicie Disconto, Deutsche Bank, Standard Oil i l'Aigle, są dziś tak dobrze zorganizowane, że mogą wysłać na zagraniczne rynki zbytu olbrzymie ilości produktów naftowych i ta właśnie okoliczność powoduje wielkie przedsiębiorstwa do jak najintensywniejszej eksploatacji swych kopalń.

Ameryka.

Towarzystwo Fisher Oil Co. sprzedało firmie Pure Oil Co. swe tereny i kopalnie w stanie Washington, obejmujące 20.000 morgów i 300 szybów wybuchowych o łącznej produkcji dziennej 1000 baryłek za cenę miliona dolarów.

W sprawozdaniu tygodniowym giełdy nowojorskiej czytamy: Credit Balances at Oil City stoją 1.64 dol. również inne ceny są niezmienione. Ruch wiertniczy jest od nastania lepszej pogody dość ożywiony. Sprawozdania z pól naftowych donoszą, że ilość odwierconych szybów wzrosła, ale wydajność przeciętna pozostała prawie niezmieniona. Natomiast wzrasta ilość t. zw. „dzikich przedsiębiorstw“ które rozpoczynają wiercenia na chybił trafił na jakimkolwiek terenie, bez względu na to, czy jego budowa geologiczna pozwala wnosić na złoża ropne. Produkcja Luisiany wzrasta. Eksport na daleki Wschód spadł nieco, eksport do Europy pozostaje niezmieniony.

Produkcja terenów Texas - Louisiana od początku kwietnia się poprawiła i wynosi 59.770 baryłek dziennie. Do podwyższenia produkcji przyczyniły się w pierwszej linii kopalnie w Jennings i Louisiane; w Jennings odwiercono dwa nowe szyby o łącznej wydajności około 5.000 beczek dziennie, w Louisiane podniosła się produkcja o 1000 beczek dziennie. Kopalnie w Saratoga i Spindle Top wykazują niezmienną produkcję.

Co i o czym piszą?

Gal. Karpackie akc. Towarzystwo naftowe. Czytamy w „Neue freie Presse“:

„W najbliższym czasie zostanie ogłoszony bilans Gal. Karpackiego akc. Towarzystwa naftowego. Donosiliśmy już poprzednio, iż ubiegły rok administracyjny był niekorzystnym, i że wskutek tego dywidenda nie zostanie wypłaconą. Główna przyczyna niepomyślnego rezultatu polega na tem, że Towarzystwo na swych kopalniach nie osiągnęło dobrych wyników, a wiercenia wymagały olbrzymich nakładów, które wynosiły około 2 milionów koron. Wiercenia pochłonęły większą część zysków, jakie dały rafinerie w Maryampolu i „Apollo“ w Budapeszcie, tudzież fabryka maszyn i narzędzi wiertniczych. Mimo to pozostałby jeszcze zysk w wysokości przeszło miliona koron, lecz Towarzystwo w myśl statutu zobowiązaniem jest w pierwszym rzędzie przeznaczać czysty zysk na odpisanie, a dopiero pozostałą resztę zużywać może na wypłatę dywidendy. Po uskutecznieniu odpisanie wykazuje bilans niedobór w wysokości 500.000 do 600.000 koron, na pokrycie którego trzeba będzie użyć kapitałów z funduszu rezerwowego, który obecnie wynosi jeszcze około 4 $\frac{1}{4}$ miliona koron. Bardzo ważnem jest, że koszt wiercenia odpisywane bywają jako wydatki bieżące, tak że, jeżeli np. w jednym roku administracyjnym za odwiercenie 1000 m. narosło kosztów 2 miliony koron, w następnym zaś roku znaleziono przy 1050 m. ropę, to koszt wiercenia tych 1000 m. są już zupełnie odpisane, a do pokrycia pozostają tylko koszty wiercenia 50 m. odwierconych w następnym roku administracyjnym. Oprócz niepomyślnych wyników na kopalniach nie sprzyjającą była jeszcze i ta okoliczność, że produkty uboczne destylacji ropy nie osiągnęły odpowiednich cen, gdyż konjunktura handlowa zarówno dla parafiny, jak i dla olejów była niekorzystną. Zmniejszyły się znacznie zapasy produktów, a zakłady i przedsiębiorstwa nie są szacowane wyżej, mimo że w fabryce maszyn i w rafinerii poczyniono wkłady. Zysk fabryki maszyn wzrósł, ze

względem na ożywiony eksport narzędzi wiertniczych, w pierwszym rzędzie do Rumunii. Stan efektów w wysokości około 5 milionów koron jest również nisko ksiązkowanym. Mianowicie 25.000 sztuk akcyj Towarzystwa „Apollo“ które w ostatnich latach dały 12 procent, figurują w książkach w wysokości 90 procent, akcje przedsiębiorstwa w Norymbberdze, które dało $62\frac{1}{2}$ procent, są w książkach w wysokości 130%. Akcje „Petrolei“ notowane al pari; przyniosły one w roku ubiegłym 5%, w roku bieżącym dywidenda będzie niższą, a może zupełnie nie zostanie wypłaconą. Akcje Towarzystwa „Olex“, które dały 6% dywidendy ksiązkowane są al pari. Prócz tego posiada Towarzystwo około 300 wagonów cysternowych po cenie 6000 do 7000 koron za wagon, rezerwoary o łącznej pojemności 10.000 cystern i wiele innych obiektów majątkowych, których wartość w książkach jest stosunkowo nisko ocenioną. Wynik bilansowy na rok przyszły zależny będzie od wyników wierceń i od istnienia kartelu rafinerów. Rozmiary wierceń zostały nieco ograniczone, a z wypłatą dywidendy zapewne towarzystwo się wstrzyma, póki rezultat wierceń nie będzie pomyślniejszy.

„Moniteur du pétrole Roumain“ zamieszcza w ostatnim numerze bardzo pochlebny artykuł i portret p. Zygmunta Nowosieleckiego naczelnego inżyniera i dyrektora kopalni nafty Towarzystwa „Steaua Romana“ w Baicoiu. Nawiązując do olbrzymiej w ostatnich czasach produkcji kopalni w Baicoiu, która waha się między 40—130 cyst. dziennie wyraża Moniteur uznanie dla naszego ziomka, który mimo ciągłych niepowodzeń, które początkowo towarzyszyły wierceniom w Baicoiu i które spowodowały że we wielu szybach zaprzestano pracy, nie dał się odstraszyć i przekonany, że tereny w Baicoiu kryją bogate pokłady ropne, prowadził z wielką wytrwałością wiercenia, które dziś tak wspaniale dają rezultaty. Moniteur dodaje, że Towarzystwo „Steaua Romana“ w pierwszej linii p. Nowosieleckiemu zawdzięcza osiągnięcie tak pomyślnych wyników na kopalniach swych w Baicoiu.

KRONIKA.

Rada nadzorcza „Petrolei“. 4. i 5. lipca odbywało się w Wiedniu posiedzenie rady nadzorczej tow. „Petrolec“. W miejsce ustępujących członków ks. Lubomirskiej i p. Abrahamowicza uchwalono kooptować Franciszka hr. Zamojskiego i p. Neurata. Następnie przystąpiono do dyskusji nad ułożonym przez komitety redakcyjne „Petrolei“ i komitetu drohobyckiego nowym regulatywem; w chwili zamknięcia numeru otrzymujemy wiadomość, że w regulatywie porobiono tylko niektóre stylistyczne zmiany, a probując jego treść. Na 10. lipca zwołano do Drohobyca posiedzenie komitetu organizacyjnego producentów ropy, z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie z rokowań z „Petrolei“.
2. Ostateczne uchwalenie i przyjęcie regulatywu.
3. Sprawa „Związku producentów ropy“.
4. Wnioski i interpelacje.

Personalia. P. R. Kán dotychczasowy prokurzysta firmy L. Mikucki & K. Perutz obejmuje posadę dyrektora Hanowersko-galicyskiego gwarantwa naftowego „Potok“, w miejsce ustępującego p. J. S. Mészáros'a.

Galicyska Spółka naftowa w Boryslawiu (Długosz & Dembowski) sprzedała swą kopalnię o dwóch szybach, z których jeden był produktywnym — konsorcjum kapitalistów berlińskich za kwotę 600.000 marek.

Związek techników wiertniczych w Boryslawiu. Wydział Związku na ostatnim posiedzeniu uchwalił jednogłośnie zaapelować za pośrednictwem niniejszej notatki do ogółu członków o punktualniejsze niż dotąd nadsyłanie wkładek miesięcznych. Zaległości nazbierało się do 1600 koron, brak których stawia czasami w bardzo przykre położenie Wydział, tembardziej, że wszystkie bieżące wydatki mogą być pokrywane tylko z miesięcznych wpływów. Na przyszłość postanowiono członków, zalegających z wkładkami za sześć miesięcy, po jednorazowym pisemnym upomnieniu, podawać do „Nafty“, gdyby zaś i to nie pomogło, wykluczać ze związku na zasadzie statutu. Środek to może zbyt radykalny, jednakże musowy, temwięcej, gdy się weźmie pod uwagę, że jest spora ilość członków, którzy od półtora roku zalegają z wkładkami, a na ustne i pisemne upomnienia pozostali nieczuli. Wydział ma nadzieję, że do takiej ewentualności nie dojdzie, i że członkowie zrozumieją, że tylko przy mate-

ryalnym poparcu Wydział dalej dla Związku z korzyścią pracować może, i dużo dobrych myśli w czyn wprowadzić.

Czysto z finansami połączonej sprawy wykładów z dziedzin z wiertnictwem połączonych Wydział na razie urzeczywistnić nie może li tylko z braku funduszków na najpotrzebniejsze wydatki, jak najęcie sali, druk zawiadomień itp. Mimo życziwego przyjęcia sprawę tę musiano odłożyć na czas późniejszy.

W celu bliższego poznania się i swobodnej wymiany myśli uchwalono urządzać co miesiąc w pierwszą sobotę po pierwszym komers. Pierwszy taki komers odbędzie się 7 lipca r. b.

Komisja techniczna zdała sprawę z postępu prac przy zamierzonym wydaniu słownika polskich wyrazów technicznych, używanych w wiertnictwie i działach z wiertnictwem złączonych. Uproszczone grono osób fachowych, które, jako ostateczna komisja wybiorą z przedłożonego im materiału najstosowniejsze słowa i wyrażenia polskie, które na przyszłość obowiązywać winny. Praca to trudna i żmudna, lecz Wydział liczy, że wszyscy nacierze bez wyjątku wezmą w niej udział i swą praktyką i doświadczeniem pomogą komisji technicznej do wyrugowania słów obcych i zastąpienia ich polskimi.

W końcu Wydział podaje do wiadomości członków, że ma spory zapas profili systemu inż. Breitenwalda, i sprzedaje je po cenie K. 1.— w kancelarii Związku codziennie między 7^{1/2} a 8^{1/2} wieczorem.

Konkurs p. Elgina Scotta. Przedsiębiorca naftowy i właściciel kopalni nafty p. Elgin Scott powszechnie znany, jako jeden z najdzielniejszych przemysłowców naftowych, który przed niedawnym czasem uzyskał moratorium od swych wierzycieli, popadł w ubiegłym miesiącu w konkurs. Pasywa wynoszą około 850.000 koron. Aktywa na które przeważnie składają się kopalnie, tereny i urządzenia wiertnicze bywają oceniane na milion koron. Co do istotnej wartości kopalni nie można wydać ostatecznego zdania, gdyż większa ich część dotychczas produkcji nie posiada zupełnie, względnie tylko bardzo nieznaczną, i wobec panującej obecnie depresji w przemyśle naftowym z trudnością tylko mogłyby znaleźć kupca. Scott osiągnął początkowo w Boryslawiu korzystne rezultaty, w r. 1904 sprzedał część kopalni Towarzystwu akcyjnemu „Schodnica“ za cenę milion koron. Większą część ceny kupna miała być p. Scottowi wypłaconą po osiągnięciu horyzontu ropnego na sprzedanej kopalni, co dotychczas nie nastąpiło. Jako przyczynę krytycznego położenia podają, iż p. Scott równocześnie prowadził wiele wierceń, których wyniki nie odpowiadały oczekiwaniom.

Z towarzystwa akcyjnego dla austriackich i węgierskich produktów naftowych „Olex“. Przy rozdziale dostaw przez zarząd sa-

skich kolei państwowych w Niemczech przypadł Towarzystwu „Olex“ znacznie większy udział, aniżeli w roku ubiegłym. W roku bieżącym przyznano Towarzystwu „Olex“ 70 procent całego zapotrzebowania produktów naftowych ze strony saskich kolei państwowych, podczas gdy w roku ubiegłym partycypowało Towarzystwo w dostawach w wysokości 43%.

Pogłoski o budowie francuskiej rafinerii w Austrii, krążące od pewnego czasu w prasie niemieckiej, zaczynają przybierać konkretne formy. Grupa kapitalistów francuskich nabyła w Jawoszwicach (koło Dziedzic) od arcyksięcia Karola Stefana 15-morgowy teren pod budowę rafinerii nafty. Sądząc z tego, rozbiły się układy między syndykatem francuskim, a rafineriami austriackimi o zbyt nafty austriackiej do Francji. Jako przyczynę tego podają zbyt wygórowane żądania austriackich rafinerów co do wysokości eksportu, z drugiej strony nieporozumienia pośród samych rafinerów. Eksport nafty austriackiej do Francji od dłuższego czasu walczy z trudnościami i zachodzi obawa utraty francuskich rynków zbytu („Petroleum“).

Trzęsienie ziemi a tereny naftowe w Kalifornii. „The Petroleum World“ donosi w jednym z ostatnich numerów: Olbrzymie trzęsienie ziemi, którego ofiarą padło San Francisco najważniejszy port naftowy na zachodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych, nie wyrządziło znaczniejszych strat w przemyśle naftowym. Wprawdzie ustało na razie wydawnictwo pisma fachowego „Pacific Oil Reporter“, a centralne zarządy licznych przedsiębiorstw naftowych zostały zniszczone. same kopalnie nafty nie doznały jednak szkód, jak ogólnie donoszą. Jest to rzeczą dla przemysłu naftowego Kalifornii nadzwyczaj ważną, gdyż znane są wypadki, że wskutek trzęsienia ziemi dopływ ropy zupełnie ustawał, albo szyby zostawały zalewane słoną wodą i traciły produkcję. Dyrektor Towarzystwa „Union Oil Company“ donosi, że produkcja kopalń w okręgu Santa Barbara utrzymuje się na tym samym poziomie, co przed trzęsieniem ziemi. Kopalnie bardziej na północ wysunięte i tereny w okręgu Kern-River nie doznały również żadnej szkody, tak, że stan produkcji ropy całej Kalifornii pozostał niezmieniony. Na rynku naftowym panuje nieznaczna stagnacja. Rafinerie trustowe są nieuszkodzone. Najwięksi konsumenci produktów naftowych pracują. Pewien uszczerek ponosi konsumpcja produktów naftowych, gdyż hotele i inne lokale używające ropy dla celów motorycznych — przestały istnieć; nie stanowi to jednak w konsumpcji nafty wielkiej rubryki. Oczekują tu znacznego ożywienia popytu, gdyż roboty około odbudowania San Francisco postępują w bardzo rażnym tempie.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we Lwowie, ul. Rybnika 1. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy.
Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiert-
niczych do wierceń akordowych.

Ofiarujemy usługi jako eksperci przy wszelkich transakcjach z przemysłem na-
ftowym łączność mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaśma.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalń
i szybów naftowych, zgłoszenia kopalń do władz górniczych, profile otworów
świdrowych i wszelkie czynności w zakres miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzonego zbiór kopii map katastralnych

Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.

BERNARD POŁONIECKI

właściciel Księgarni Polskiej

we Lwowie, ul. Akademicka 1. 2 a i ul. Klementyny Tańskiej 1. 1.

Skład Fortepianów i Pianin

zaopatrzonego w instrumenty z pierwszorzędných fabryk, jak:

Ehrbara, Heizmanna, Schmida, Stingla, Hamburgiera i wielu in.

Wypożyczalnia nowych instrumentów.

Zastępstwo dla Galicyi Steinwaya, Blüthnera, Schiedmayera i Dörra

PIANOLI

Głosy wybitnych artystów o doskonałości Pianoli:

Józef Sliwiński: ...ale aby duszę muzyki, jej wyraz, subtelne cieniowanie w ude-
rzeniu i w tempie, aby to wszystko można osiągnąć bez poruszania klawiszy palcami,
wydało mi się nieprawdopodobnem. — Alfred Grünfeld: Zdziwienia swego jakie
wywarła dziś na mnie gra Pianoli zaledwie opisać mogę. Pełny uduchowania wyraz
gry tej, skończenie ludzkie oddanie gry pianisty jest cudowne. — Saint-Saëns:
Ogromnie zainteresowany i z wielką przyjemnością przysłuchiwałem się grze na Pia-
noli z metrostylem. — Dr. Edward Grieg: Słyszałem Pianolę z metrostylem i uwa-
żam ją za niezmiernie ciekawą i podziwienia godną. — Józef Joachim: Uważam
Pianolę z metrostylem za wynalazek największej wartości w zakresie muzyki.

„PRZEMYSŁOWIEC“
 LWÓW Akademicka 26
 Telefon nr. 806.
 WARSZAWA księgarnia
 E. Wende i Spka.

Tygodnik popularny dla wszystkich
 (dla spraw przemysłu, techniki i handlu)
 WYCHODZI W KAŻDĄ SOBOTĘ RANO
 od roku 1903.
 pod redakcją
 inż. cyw. EDMUNDA LIBAŃSKIEGO.

OMAWIA:

1. Sprawy przemysłu krajowego.
2. Sprawy postępu technicznego i rozwoju produkcji.
3. Przemysł artystyczny i sprawy odnośnych rzemiosł.
4. Sprawy zawodowej pracy kobiet.
5. Informacje w nadsyłanych pytaniach i odpowiedziach.
6. Nowości w dziedzinie wynalazków i patentów.
7. Sprawy z różnych dziedzin.
8. Głosy z kraju i t. d.

PRENUMERATA:

- 1 K. 20 h. miesięcznie
 3 K. 50 h. kwartalnie.

OGŁOSZENIA po 30 h. od wiersza. Przy zamówieniach kwartalnych znaczny opust. Rubryka „Co i gdzie wyrabia się w kraju“ rocznie (52 razy) 5 kor.

„Przemysłowiec“ jest pismem popularnym dla wszystkich, podaje bogatą postępową treść z różnorodnych działów rozwoju techniki i przemysłu. — „Przemysłowiec“ pomieszcza artykuły dotyczące rozwoju przemysłu artystycznego, oraz bardzo obfita kronikę techniczno-przemysłową. W dziale „Sprawy kobiet“ daje odpowiednie artykuły dla zainteresowania szerokiego ogółu kobiet doniosłą sprawą ich niezależnego bytu i produktywności pracy. — „Przemysłowiec“ prowadzi stały dział „Esperanto“, w którym informuje o rozwoju języka międzynarodowego. W odcinku pomieszcza „Przemysłowiec“ ilustrowane fejletony „Z postępów techniki i przemysłu“ pióra E. Libańskiego.

PRENUMERATA kosztuje: miesięcznie 1 kor. 20 hal. — 70 kopiejek, kwartalnie 3 kor. 50 hal. — 2 ruble.

Nowi abonenci otrzymają gratis

„Ze świata postępu techniki i przemysłu“

(Ilustrowane szkice popularne)

Edm. Libańskiego.

Dotychczas wyszły: 1. Postęp techniki wojennej, 2. Podbój atmosfery, 3. Technika w boju o światło, 4. W krainie szkła i jedwabiu, 5. Perpetuum mobile.

Numery okazowe na żądanie gratis i opłatnie.

TOWARZYSTWO dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmann w Komotau, c. k. fabryki lin drucianych w Przybramie, oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku marypolskim.

Dyrekcja we Lwowie, Ossolińskich 15. * Filie Towarzystwa w Gorlicach, Borystawiu i Potoku.

Adres telegraficzny:

Towarzystwo handlowe Lwów, Ossolińskich.

Konto p. k. o. 825 991.

Rach. bieżący w Banku krajow.

Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:

Handelsverein Lemberg, Ossolińskich.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przede wszystkim myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.